

CYLCH GORCHWYL PWYLLGOR SICRWYDD ARCHWILIO A RISG (ARAC)

---

1. Cyflwyniad

1.1 Yn unol â gofyniad statudol,¹ mae Bwrdd Unedol y SAYH wedi sefydlu Pwyllgor Sicrwydd Archwilio a Risg (ARAC) fel pwyllgor i gynorthwyo'r Bwrdd Unedol yn ei gyfrifoldebau dros faterion risg, rheolaeth a llywodraethu trwy adolygu a monitro sicrwydd a dibynadwyedd a chywidreb y sicrwyddau hynny. Hefyd i berfformio swyddogaethau eraill fel ei fod yn briodol. Bydd y pwyllgor yn cyflawni ei gyfrifoldebau yn unol â gwerthoedd, gorchwyl, polisïau a strategaethau y SAYH.

2. Cyfrifoldebau

2.1 Pwrpas y pwyllgor yw cynghori'r Bwrdd Unedol a'r Swyddog Cyfrifyddu ar:

- y prosesau strategol ar gyfer risg, rheolaeth a llywodraethu, a'r Datganiad Llywodraethu;
- yr Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon a Nodiadau i'r Cyfrifon cyfan gan gynnwys polisïau cyfrifyddu'r sefydliad, y broses ar gyfer adolygu'r cyfrifon cyn cyflwyno i'w harchwilio, lefelau o wallau a gafodd eu hadnabod gan yr archwiliad, a llythyr cynrychiolaeth rheolwyr at yr archwilwyr allanol;
- cynigion ar gyfer tendro am wasanaethau archwilio mewnol, neu ar gyfer prynu gwasanaethau nad ydynt yn cael eu harchwilio gan gontractwyr sy'n darparu gwasanaethau archwilio;
- gweithgaredd wedi'i gynllunio a chanlyniadau o archwilio mewnol yn ogystal ag allanol, gan gynnwys:
  - craffu ar gynlluniau'r archwilwyr;
  - adolygu holl adroddiadau'r archwiliad a gyflwynir gan yr archwilwyr mewnol ac allanol;
  - adolygu digonolrwydd ymatebion rheolwyr i argymhellion archwiliad a monitro eu gweithrediad;
- sicrwyddau ynglŷn â rheoli gofynion llywodraethu ar gyfer y sefydliad, gan gynnwys ystyriaethau heb fod yn ariannol, megis ansawdd ac ymdrin â chwynion, yn ogystal ag ystyriaethau risg ariannol;
- datblygu a chyflawni strategaethau perthnasol megis:
  - Strategaeth Cyfalaf
  - Strategaeth Ystadau
  - Strategaeth Seilwaith (gan gynnwys gwybodaeth)
  - Strategaeth Ddigidol
- y polisi rheoli risg, polisi gwrth-dwyll, llwgrwobrwyo a llygredd a'r polisi lleisio pryderon yn ogystal â threfniadau ar gyfer ymchwiliadau arbennig
- asesu gwytnwch TGCh y sefydliad (gan gynnwys seiber) a darparu sicrwydd i'r bwrdd bod y sefydliad yn rheoli pob agwedd o TGCh yn gywir gan gynnwys strategaethau lliniaru risg priodol.

Materion eraill y ceisiwyd ei gyngor arno gan y Bwrdd Unedol neu'r Swyddog Cyfrifyddu.

---

¹ Atodlen 9 para 14, Deddf Plismona a Throseddau 2017.

2.2 Bydd y pwyllgor yn:

- gweithio ac ymgysylltu yn ôl yr angen â holl bwyllgorau eraill y bwrdd, gan ystyried effaith rheoli risg a rheolaethau mewnol yn cael eu dirprwyo i bwyllgorau gwahanol yn arbennig.
- trefnu ar gyfer yr adolygiad blynyddol o'i effeithiolrwydd ei hun ac yn adrodd am ganlyniadau'r adolygiad hwnnw i'r Bwrdd Unedol.
- adolygu ei gylch gorchwyl yn flynyddol i sicrhau ei fod yn gweithredu ar effeithiolrwydd mwyaf ac yn argymhell unrhyw newidiadau i'r Bwrdd Unedol yn ôl yr angen.

3. Aelodaeth

- 3.1. Bydd y pwyllgor yn cynnwys o leiaf dri aelod, a bydd gan o leiaf un ohonynt brofiad ariannol diweddar a pherthnasol ac â chymhwyster mewn cyfrifyddu a/neu archwilio.
- 3.2. Bydd aelodau'r pwyllgor yn cael eu penodi gan y Bwrdd Unedol ar enwebiad Cadeirydd y Bwrdd.
- 3.3. Darperir hyfforddiant priodol ac amserol i aelodau'r pwyllgor ar ffurf rhaglen gynefino i aelodau newydd ac ar sail barhaol i bob aelod.
- 3.4. Bydd holl aelodau'r pwyllgor yn gyfarwyddwyr anweithredol.
- 3.5. Dim ond gan aelodau'r pwyllgor mae'r hawl i fynychu cyfarfodydd pwyllgor. Aelodau'r pwyllgor yw:

- Catherine Jervis (Cadeirydd y Pwyllgor)
- Bill Matthews (Dirprwy Gadeirydd)
- Christine Elliott (Aelod)

3.6. Gall y pwyllgor:

- Gyfethol aelodau ychwanegol am gyfnod penodol yn seiliedig ar asesiad Cadeirydd y pwyllgor o'r angen i ddarparu sgiliau, gwybodaeth a phrofiad arbenigol. Bydd Cadeirydd y pwyllgor yn gwneud argymhellion i'r Bwrdd Unedol.
- Ofyn i unrhyw swyddog o'r sefydliad i fynychu cyfarfod cyfan neu ran ohono i'w gynorthwyo â'i drafodaethau ar unrhyw fater penodol.

Bydd gan Reolwr Risg ac Archwilio'r SAYH, Pennaeth Archwilio Mewnol, a chynrychiolydd archwilio allanol, fynediad rhydd a chyfrinachol at Gadeirydd yr ARAC.

4. Cyfarfodydd a phresenoldeb

- 4.1. Bydd y pwyllgor yn cyfarfod o leiaf bedair gwaith y flwyddyn ar fylchau priodol yn y cylch adrodd ac archwilio ariannol yn ôl y gofyn.²
- 4.2. Gall Cadeirydd y pwyllgor alw cyfarfodydd ychwanegol fel y bernir sy'n angenrheidiol neu fel y gofynnir gan y Cyfarwyddwr Cyffredinol a/neu'r Bwrdd Unedol i drafod materion neilltuol.
- 4.3. Bydd cyfarfodydd y pwyllgor fel arfer yn cael eu cynnal yn Llundain, heblaw bod y pwyllgor yn penderfynu fel arall. Gall cyfarfodydd hefyd gael eu cynnal yn rithiol.
- 4.4. Gall aelodau'r pwyllgor gyfarfod ar eu pennau eu hunain neu ag archwilwyr yn unig (Archwilwyr mewnol ac Archwilwyr Allanol), neu reolwyr yn unig. Cynhelir y fath gyfarfodydd wrth ddisgresiwn Cadeirydd y pwyllgor yn dilyn ymgynghoriad ag aelodau eraill.
- 4.5. Y tu allan i raglen cyfarfod ffurfiol, bydd Cadeirydd y pwyllgor, ac i raddau llai, aelodau eraill y pwyllgor, yn cynnal dialog ag unigolion allweddol, sy'n cymryd rhan yn llywodraethu y sefydliad.

---

² Canllawiau'r FRC ar bwyllgorau archwilio paragraff 18.

4.6. Dim ond aelodau'r pwyllgor sydd â hawl i fynychu cyfarfodydd pwyllgor.³ Mynychwyr eraill y cyfafod yw:

- Cyfarwyddwr Cyffredinol (Swyddog Cyfrifyddu)
- Dirprwy Gyfarwyddwr Cyffredinol (Strategaeth a Gwasanaethau Corfforaethol) (Arweinydd)
- Pennaeth Cyllid
- Rheolwr Risg ac Archwilio
- Ysgrifennydd Llywodraethu
- Cynrychiolydd Archwilio Mewnol (GIAA)
- Cynrychiolydd Archwilio Allanol (NAO/BDO)

4.7 Gall y pwyllgor ofyn am bresenoldeb swyddogion eraill y SAYH yn ôl yr angen i gynorthwyo â'i drafodaethau ar unrhyw fater neilltuoel. Mae "presenoldeb" yn cynnwys cyfranogaeth rithiol.

4.8 Gall y Cadeirydd ofyn i unrhyw un neu bob un o'r rheini sy'n mynychu fel arfer, ond nad ydynt yn aelodau o'r pwyllgor i dynnu yn ôl i hwyluso trafodaethau agored a gonest am faterion penodol pe byddai hynny'n cael ei ystyried yn briodol.

5. Hysbysiad o Gyfarfodydd Pwyllgor

5.1. Heblaw y cytunir fel arall gan y pwyllgor, bydd hysbysiad o bob cyfarfod yn cadarnhau'r lleoliad, amser a dyddiad ynghyd ag agenda a phapurau cyfarfod, yn cael eu hanfon ymlaen at aelodau'r pwyllgor heb fod yn hwyrach na phum diwrnod gwaith cyn dyddiad y cyfarfod. Bydd yr holl ddogfennau yn cael eu hanfon at aelodau'r pwyllgor mewn copiâu electronig, heblaw y cytunir fel arall.

6. Agenda a Chofnodion cyfarfodydd

6.1 Bydd yr agenda ar gyfer y cyfarfod yn cael ei chytuno gan Gadeirydd y pwyllgor mewn ymgynghoriad â'r Cyfarwyddwr Arweiniol.

6.2 Bydd yr Ysgrifennydd Llywodraethu yn cofnodi digwyddiadau a phenderfyniadau holl gyfarfodydd y pwyllgor, gan gynnwys enwau'r rhai sy'n bresennol ac yn mynychu.

6.3 Bydd cofnodion drafft o'r cyfarfod yn cael eu paratoi o fewn pum diwrnod gwaith. Bydd yn amodol ar sylwadau gan y Cyfarwyddwr Arweiniol a chymeradwyaeth gan Gadeirydd y pwyllgor cyn ei ddsbarthu i bob aelod o'r pwyllgor/Bwrdd Unedol, heblaw y byddai'n amhriodol i wneud hynny ym marn y Cadeirydd.

6.4 Bydd cofnodion cyfarfod pwyllgor yn cael eu cymeradwyo (a'u llofnodi gan Gadeirydd y pwyllgor) yng nghyfarfod nesaf y pwyllgor.

7. Cworwm

7.1 Y cworwm angenrheidiol ar gyfer trafod busnes fydd dau aelod o'r pwyllgor.

7.2 Os nad oes cworwm o fewn 15 munud o'r amser dechrau a drefnwyd, gall y cyfarfod gael ei ohirio.

8. Cyfrifoldebau adrodd

8.1. Bydd Cadeirydd y pwyllgor yn adrodd yn ffurfiol yn ysgrifenedig i'r Bwrdd Unedol a'r Cyfarwyddwr Cyffredinol (fel Swyddog Cyfrifyddu) ar ei drafodion ar ôl pob cyfarfod o fewn ei ddyletswyddau a'i gyfrifoldebau.

---

³ Cylch Gorchwyl Model ICOSA ar gyfer pwyllgor archwilio – para 1.3.

- 8.2. Bydd y pwyllgor yn darparu Adroddiad Blynyddol i'r Bwrdd Unedol a'r Swyddog Cyfrifyddu, wedi'i amseru i gynorthwyo cwblhau cyfrifon y SAYH a'r Datganiad Llywodraethu, gan grynhoi ei gasgliadau o'r gwaith mae wedi ei wneud yn ystod y flwyddyn.
- 8.3. Bydd y pwyllgor yn gwneud pa bynnag argymhellion i'r Bwrdd Unedol y mae'n barnu sy'n briodol ar unrhyw faes o fewn ei orchwyl lle mae angen gweithredu neu welliant.

Dylai'r Cylch Gorchwyl hwn gael ei ddarllen ar y cyd â Rheolau Sefydlog y SAYH sy'n cynnwys y cynllun dirprwyo.
